

אמר עזמות...

הזקן מנדלי מונ"ם ו"ל מספר

במקום אחד מעשה ביהודי וכומר, להבי די, שנסעו יחד ברכבת ובדרך נסיעתם נכנסו בשיחה ע"א מצב היהודים והר דיפות כנגדם מצד הגויים. הכומר שהיה מחסידי אומות העולם, החליט שצריכה להיות תורה אחת לכולם והציע לפני היהודי לעשות אוזו פשרה (קומי פרומים בלע"ז) בין הדת היהודית ובין דת הנוצרים, כדי לעשות שלום בין שני הצדדים ולשים סף לכל הצרות והרעות.

— "מסכים!" — קרא היהודי בשמחה. — על מה אתה מוותר? שאל הכומר.

— על עיקרים הרבה מאוד, ענה היהודי, דהיינו: ציציות בלי חוליות, אתרוג בלא פיטום; דקוד כ"סדושה" דס פעמים, ריקה כ"עלינו" דס פעם אחת, לא לנשק את המזוזה מרחוק ועוד עיקרים חשובים כאלה.

— ועל מה נוותר אנחנו? שאל הערל. — דק על זכר אחד דוקה ולא גדול ביותר, ענה היהודי, עליכם דס נוותר על ה"ש" שלכם ודי... כלפי מא' אני מספר לכם את

זה? — כלפי זה, ששכנינו מתכוננים כנראה, לדרוש מאת הועדה המלכותית, שאנו קוחר רק על דבר אחד קטן: על העליה, על הקרקע ועל הכרות כלפיה.

ולא יותר! * * *

ומספרים, כי יהודי אחד אמר פעם לאשתו המרשעת: יודע אני, כי את תמותי בערב יו"נו. — ומניין לך, שאלה אשתו, שאני אמות דוקה בעיו"ט?

— פשיטא, ענה והבעל, משום שלמחרת יום מותר יהיה יום טוב. את הנמשל אחם דוצים?

סנפה ר"ל פרצה ב"ן הפקידים מבני דודנו ו"חלו" כולם במשך ימי המד הומות, ו"מחלה" דיפלומטית כזו דבקה בראש הבלדיה דוקה בערב יו"ט כלומר לפני בוא הועדה המלכותית לארצנו. הולכי רכיל אומרים, כי "מתחלה" הוא, כדי שלא ישתתף בסד בלתפנים לכבוד האורחים החשובים מלונדון, ואולם, עכשיו שחזרו בהם יבטלו את החרם כנגד הועדה והמלכר תית, תקותנו חוסה, כי אללה ישלח ל"ראים" שלנו רפואה שלמה בענלא ובזמן קרוב לפני בוא הועדה, אה כי

כתוב בפירוש בס' תהלים, פרק ל"ט. פסוק ו'... * * *

ואם אמנם נכון הדבר, שמספרים שכנינו, כי הנציב ילך להעיד כנגדנו לפני הועדה, הרי זה מזכיה לנו את המעשה הנזכר בתורתנו הקדושה, כ"אמיר בלק" שהזמין את "בלעם אפנ" די, לקלל את ישראל, וה' הפך את הקללה לברכה.

* * *

הלכתי בשבוע זה אל הכותל המערבי; בהגיעי לשער יפו ראיתי עגלון ערבי יושב על דוכנו, מרים את שוטו, וקורא ליהודי אירופה שעבר על ידו:

"יא אדו-ו-ו! רוסה ענאלא?" (אדוני, רוצה ענלה?). הכרת פניו ענתה בו, כי זהו העגלון שראיתי אותו רק לפני חודש ימים, לפני הפסקת השביתה, כשעה שצעל לחברו העגלון, שהעלה ניסע יהודי-ספרדי בעגלתו: "נזלו!" (הורידהו!) "נאויל אל יאהודי!" (הרד את היהודי!) ואנב כיבדו בסד ללות ובאלות נמרצות השגורות בס' העגלונים מבני-דודנו.

— "ברוך ומשנה עתים!" — אמרתי לכן לויתי. — "ברוך משנה הבריות!" — ענה לי הוא — בהורותו בידו על הצי תדיסר נשים מבנות ישראל, שהתנפלו

כדבורים על הירקות של החנות שלהם משוג הבקראק (רחוב דוד).

— "ג-ג-ג-רת!" — צועק אחד הירקנים השוכתים — סנוו, א גוטע! חסי-גרוש!... ובשוכי מן הקותל נתללתי בשני פרחים קטנים, שני ילדים ערבים שעמדו ודפסו בשתי ידיהם וקראו: "יאהודי! יאהודי!"

ואפן כה וכה לראות, ומ' הוא היהודי הזה שהם מתגרים בו ככה? — והנה עומד "שקץ" גדול, ערבי כבו 18 שנת מאסר אכנים קטנות וגדולות וזרם בהם כדי להבריחם מעל פניו. הם צור עקים: "יאהודי, יאהודי!" והוא עומד ובוכה מרוב צער ובושח...

— ראה-נא, אומר לי כוליותי, עד הוכן הדברים הגיעו! * * *

כשהורדנו שוב אל שער יפו, יצא לקראתנו ערבי בנאדו הנפוח, שש-ש בצלצלי-שמע ובכום אשר בידו, הזכריו בסוף: "קאלטה סוס!" (מי ל'מנרה סרה). עכשיו בראותו אותנו שכח את לשונו: "סוס בארוד!" וקרא באידית לכבודנו, ואולם כוליותי מבני המקום אף כי היה צמא, לא שעה למוכר ה"סוס" ואמר לו בלשון הכתוב: "כי לא נכורת ה'סוס יחפץ"...

* * * **ובשבת** באוטובוס מספר 1

לעלות למחנת-היהודה, שמעו אזני קטע מש'חתי-חוליו של שני יהודים תלמיד-י חכמים, שעסקו בפוליטיקה גבוהה, על נסיעתו של בס המיניסטר החיצוני מפולניה, ללונדון בענין ה"עליה" לארץ ישראל.

— זוהי, אמר אחד מהם לחברו "חתיכת עבודה יפה" של ז'בוטינסקי! הוא הוא שהכנים כודאי את הרעיון הזה במותו של "בס" זה, הרוצה להפטר מן היהודים שלו בארצו מצד אחד, ולהשיג "סרטיפיקאטים" בשבילם לארץ ישראל מצד שני. ה"פולואק" הזה רוצה — הוא אומר — לתפוש שתי ארנבות בבת אחת!...

* * * **ולאחרונה** — מעשה קטן ואופ-ייני, מעשה שהיה:

בימים אלו, נפגשתי ברחוב ביהודי ירושלמי, שהוא אוזו את עתון "הבקר" בידו וצוחק: "לשחוק מה זו עושה? — שאלתיו.

— "מנוי הייתי, הוא עונה — ל"חדשות אחרונות", והנה לאחר שנפ-סק לזמנימה שלח הסוכן לכל מנויי העתון הזה את עתון "הבקר" במקום

הנ"ל, והנה עכשיו — הוא אומר — ובעתון "חדשות אחרונות" תומכים בשלוש וב"הבקר" תומכים ברוקה, כמי עלי להאמין? — שני כתבים מב' חישים זא"ז, ואיד לא-אצחק?...